אלו דברים פרק ששי פסחים סח.

כועל נדה כטמא מת. סיפא דמתני' דלעיל היא: **מנורע חמור מזב.** למהנותיו כדאמרן וכן זב מטמא מת: **יצא בעל קרי.** מפרש ואזיל מאי היא: **לא יצא מכלל טמא מת כו'.** והכי משמע יצא בעל קרי מכלל זה דהיך לפי חומר טומאתן חומר שלזחן יצא בעל קרי שאע"פ שטמא מת חמור ממנו שהוא טומאת שבעה וזה טומאת ערב אפילו הכי לענין מחנות בעל קרי חמור דעל כרחין מי כתיב וכל זב לרבויי בעל קרי אתא לכלל זב וכל טמא לרבויי טמא שרץ לכלל טמא מת אתא דכל חד וחד למאי דדמי ליה מדמינן ליה ובעל קרי דומה לזב שהטומאה יוצאה עליו מגופו: **ויצא אל מחוץ למחנה.** כבעל קרי כתיב כי יהיה בך איש וגו': **הכי גרסינן ויצא אל מחוץ למחנה זו מחנה שכינה ולא יבא אל תוך המחנה זו מחנה לויה מכאן שבעל קרי שיילתה תוך לשתי מחנות.** דקתמר קרא שאם נטמא בעזרה יצא משמיהו: **אמר ליה אכתי לא אעיילתיה אפיקתיה.** עדיין לא הכנסתו למחנה לויה וכבר הוצאתו ממנה דמדקתמרת לא יצא לתוכה מכלל דעומד חוצה לה וקתמר לא יכנס והא אכתי לא אישמעי בזה שיצא ממחנה שכינה ועומד במחנה לויה לשלחו ממנה וקא מזהר ליה שלא יכנס כאילו כבר יצא אכתי לא אעיילתיה כלומר עדיין לא דיבר על כניסתו מה תהא עליה אפיקתיה ודיבר עליו כאילו יצא. ל"א גרסי' אכתי לא אפיקתיה אעיילתי' עדיין לא הוצרכתו לצאת ממחנה לויה וכבר הזהרתו שלא יכנס והיינו אעיילתיה כבר אתה מדבר בכניסתו: **אלא אימא הכי ויצא אל מחוץ למחנה זו מחנה לויה.** וכשנא לצאת ממנה אל יכנס במחנה שכינה ואי לא הוו כתיבי שתי מחנות הוה מוקמינא ליה בעומד במחנה שכינה ומצריכו לצאת ממנה אבל עומד במחנה לויה אין משתלח והשתא דכתבינן שתי מחנות על כרחין הכי מוקמא: **אם כן נימא.** וישלחו מן המחנה ולא יכנס אל תוך וליישמוק: **מנקבן בסכין.** שאלה הרעי שאם ינתנו בתוכן יפריחו קודם שתחשך. ולשון מיחוי שמוציא פרש רכה דנמחת בתוכה דשנפי"ר בלע"ז כמו וממחה ושופך (מפשר שני פ"ה מ"ח) וכמו המתהו וגמעו (לעיל דף לה.). ליישנא אחרינא מיחוי לשון נקיבה וחיבול כמו תמחה את זכר עמלק (דברים כה): **שירקא דמעיא.**

[6]בועל נדה כטמא מת למאי אילימא לטומאתם האי טומאת שבעה כתיב ביה והאי טומאת שבעה כתיב ביה אלא לאו למחנותם ומדסיפא למחנותם הוי רישא נמי למחנותם מידי אריא הא כדאיתא והא כדאיתא מיתיבי מצורע חמור מזב וזב חמור ממטמא מת יצא בעל קרי שטמא מת חמור ממנו מאי יצא לאו יצא מכלל זב ובא לכלל טמא מת דהא טמא מת חמור ממנו ומותר במחנה לויה לא יצא ממחנה טמא מת ונכנס למחנה זב ואע"ג דטמא מת חמור ממנו [7](דמותר) במחנה לויה למאי דדמי לי' מדמינן ליה תני תנא קמיה דרב יצחק בר אבדימי [8]ויצא אל מחוץ למחנה [9] זו מחנה שכינה לא יבא אל תוך המחנה [2] זו מחנה לויה מכאן לבעל קרי שיצא חוץ לשתי מחנות אמר לי' אכתי לא עיילתיה אפיקתיה לישנא אחרינא אכתי לא אפיקתיה עיילתיה אלא אימא מחוץ למחנה זו מחנה לויה לא יבא אל תוך המחנה זו מחנה שכינה מתקיף לה רבינא אימא אידי ואידי למחנה שכינה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה אם כן לימא קרא ויצא אל מחוץ למחנה ולא יבא אל תוך המחנה למה לי שמע מינה ליתן לו מחנה אחרת: ומיחוי קרביו וכו': מאי מיחוי קרביו רב הונא אמר שמנקבן בסכין (רב) חייא בר רב אמר שירקא דמעייא דנפקא אגב דוחקא דסכינא אמר ר' [2](אליעזר) מאי טעמא דחייא בר רב דכתיב [2]וחרבות מחים גרים יאכלו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף ונכסיהן דרשיעיא צדיקא יחסנון [2]ורעו כבשים כדברם אמר מנשיא בר ירמיה אמר רב כמדובר בם מאי כמדובר בם אמר אביי וחרבות מחים גרים יאכלו אמר ליה רבא בשלמא אי כתיב חרבות כדקאמרת השתא דכתיב וחרבות מילתא אחריתי קאמר אלא אמר רבא כדרב חננאל אמר רב דאמר רב חננאל אמר רב עתידין צדיקים שיחיו את המתים כתיב הכא ורעו כבשים כדברם וכתיב התם [3]ורעו בשן וגלעד כימי עולם בשן זה אלישע הבא מן הבשן שנאמר [4]ויעני ושפט בבשן וכתיב [5]פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו גלעד זה אליהו שנאמר [6]ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד וגו' אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן עתידים צדיקים שיחיו מתים שנאמר [7]עוד ישבו זקנים וזקנות ברחבות ירושלם ואיש משענתו בידו מרוב ימים וכתיב [8]ושמת משענתי על פני הנער [7] עולא רמי כתיב [9]בלע המות לנצח וכתיב [10]כי הנער בן מאה שנה ימות לא קשיא כאן בעכו"ם ועובדי כוכבים מאי בעו התם דכתיב [11]ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם רב חסדא רמי כתיב [12]וחפרה הלבנה ובושה החמה וכתיב [13]והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים לא קשיא כאן לעולם הבא כאן לימות המשיח [6]ולשמואל דאמר אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד מאי איכא למימר אידי ואידי לעולם הבא ולא קשיא [6]כאן במחנה שכינה כאן במחנה צדיקים [1]רבא רמי כתיב [14]אני אמית ואחיה וכתיב מחצתי ואני ארפא השתא אחויי מחיי מרפא לא כל שכן אלא אמר הקב"ה מה שאני ממית אני מחיה כמו שמחצתי ואני ארפא [11]ת"ר אני אמית ואחיה יכול מיתה באחד וחיים באחד כדרך שהעולם נוהג ת"ל מחצתי ואני ארפא מה מכה ורפואה באחד אף מיתה וחיים באחד מכאן תשובה לאומרים אין תחיית המתים מן התורה דבר אחר בתחלה מה שאני ממית אני מחיה והדר מה שמחצתי ואני ארפא: והקטר

דבעל קרי כטמא מת חוץ למחנה אחת. ומשני לא יצא ממחנה טמא מת ונכנס למחנה זב להשתלח חוץ לשתי מחנות ואע"ג שטמא מת חמור ממנו הואיל ובעל קרי טומאתו מגופו יוצא. לזב מוקמינן ליה. תאני תנא קמיה דרב יצחק ויצא אל מחוץ למחנה זו מחנה שכינה לא יבוא אל תוך המחנה זה מחנה לויה. אמר ליה אכתי לא אפיקתיה אעיילתיה. פי' מכדי הני קראי בבעל קרי כתיבי ובעל קרי נתרבה מזב דטומאה יוצא מגופו וחוץ לשתי מחנות משתלח כמו הזב ועדיין לא אפיקתיה אלא ממחנה שכינה דצריכה עוד לאפוקיה ממחנה לויה, וקודם שתוציאו ממחנה לויה חזרת ואמרת לא יבא אל תוך המחנה זו מחנה שכינה מכלל דבמחנה לויה נכנס ואתה מזהירו שלא יכנס ממחנה לויה למחנה שכינה עדיין לא יצא ממחנה לויה ואתה צריך להוציאו עוד. אלא כך אמור ויצא אל מחוץ למחנה זו מחנה שכינה לא יבוא אל תוך המחנה זו מחנה לויה. כלומר לא יבוא ממחנה ישראל לתוך מחנה לויה. ומתקיף לה רבינא דלמא בעל קרי אינו משתלח אלא חוץ למחנה שכינה ודני קראי לחיוביה חד קרא בעשה והוא ויצא, וחד קרא והוא לא יבוא בלאו, ללמד כי בעל קרי הנכנס למחנה שכינה עובר בעשה ולא תעשה. ודחינן אם כן נכתוב רחמנא ויצא אל מחוץ למחנה ולא יבא, אמאי כתיב תו אל תוך המחנה, ללמד שהתורה הוהיה על המחנה אחרת. מיחוי קרביו מנקבן בסכין להוציא הרעי. פי' שירקא דמעיא, השומן הדומה למוח ודבוק בבני מעים. דבר אחר הפרש הדבוק במעים ואינו מתפרק אלא בגרידה בסכין כמו הרשעים שמחזיקין בנכסי הטובים. כתיב וחרבות מחים גרים יאכלו, פי' וחרבות נכסי מחים, הרשעים, גרים יאכלו, הצדיקים [נ"א: מחים, הרשעים גרים הצדיקים]. כלומר נכסי הרשעים הצדיקים יאכלו אותם. פי' כמו מוח וקרוב להיות כריעי והשומן הדומה למוח נקרא בלשון מחים וחרבות מחים מחים גרים יאכלו, פי' וחרבות נכסי מחים, הרשעים, גרים יאכלו, הצדיקים [נ"א: מחים, הרשעים גרים הצדיקים]. כלומר נכסי הרשעים הצדיקים יאכלו אותם. פי' כמו מוח וקרוב להיות כריעי והשומן הדומה למוח נקרא בלשון מחים וחרבות מחים עולות מחים. אמר רב חננאל עתידין הצדיקים להחיות את המתים כתיב הכא ורעו כבשים כדברם וכתיב התם ורעו בשן וגלעד כימי עולם.

מסורת הש"ס

6) [זבים פ"ה מי"ח ויומא ו.], 3) [נ"ל מלמדו], ד) [סנהדרין לא.]; 5) ברכות לד: שבת סב. ושי"נ, 1) [סנהדרין לא.]; 1) סנהדרין לא: [נ"ש]; 2) גפ"ל: הספק, 2) פע"י: עת,

תורה אור השלם

1. כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ למחנה לא יבא אל תוך המחנה: דברים כג יא
2. ורעו כבשים כדברם וחרבות מחים גרים יאכלו: ישעיהו ה יז
3. רעה עמך בשבטך צאן נחלתך שכני לבדד יער בתוך כרמל ירעו בשן וגלעד כימי עולם: מיכה ז יד
4. יואל הראשן ושפם המשנה ויעני ושפט בבשן:
דברי הימים א ה יב
5. ויאמר יהושפט האין פה נביא ליי ונדרשה את יי מאותו ויען אחד מעבדי מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו:
מלכים ב ג יא
6. ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב חי יי אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי:
מלכים א יז א
7. כה אמר יי צבאות עוד ישבו זקנים וזקנות ברחבות ירושלם ואיש משענתו בידו מרב ימים:
זכריה ח ד
8. ויאמר לנחמי חגר מחניך וקח משענתי בידך ולך כי תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תענו ושמת משענתי על פני הנער:
מלכים ב ד כט
9. בלע המות לנצח ומחה אדני אלהים דמעה מעל כל פנים והרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר:
ישעיהו כה ח
10. לא יהיה משם עוד עול ימים וזקן אשר לא ימלא את ימיו כי הנער בן מאה שנה ימות והחוטא בן מאה שנה ימות יקלל:
ישעיהו סה כ
11. ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם:
ישעיהו סא ה
12. וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך יי צבאות בהר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד:
ישעיהו כד כג
13. והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש יי את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא:
ישעיהו ל כו
14. ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל:
דברים לב לט

עין משפט נר מצוה

[נ.] א ב מי' פ"ג מהלי' טומאת מקדש הלכה ח ועי"ש בכסף משנה דלהרמב"ם וגם לרמב"ן לא היה הגירסא ר"ל אפחי לא עיילתיה ור' אלא אימא לטומאה כתיב בתרוייהו טומאת שבעה. אלא לאו למחנותם כשם שטמא מת חוץ למחנה אחת כך בועל נדה חוץ למחנה אחת, ומדסיפא למחנותם רישא נמי למחנותם קשיא לר' יוחנן. ומשני מידי אריא רישא לטומאה סיפא למחנותם. ת"ש מצורע חמור מזב וזב חמור מטמא מת יצא בעל קרי שטמא מת חמור ממנו מאי לאו יצא מכלל זב ונכנס לטמא מת ואע"פ שטמא מת חמור ממנו, מדקתני הכי שמעינן מיהת דמדקתני אלא לאו למחנותם דמדסיפא אלא לאו למחנותם הוי רישא נמי למחנותם מידי אריא הא כדאיתא והא כדאיתא מיתיבי מצורע חמור מזב וזב חמור ממטמא מת יצא בעל קרי שטמא מת חמור ממנו מאי יצא לאו יצא מכלל זב ובא לכלל טמא מת דהא טמא מת חמור ממנו ומותר במחנה לויה לא יצא ממחנה טמא מת ונכנס למחנה זב ואע"ג דטמא מת חמור ממנו (דמותר) במחנה לויה למאי דדמי לי' מדמינן ליה תני תנא קמיה דרב יצחק בר אבדימי ויצא אל מחוץ למחנה א זו מחנה שכינה לא יבא אל תוך המחנה ב זו מחנה לויה מכאן לבעל קרי שיצא חוץ לשתי מחנות אמר לי' אכתי לא עיילתיה אפיקתיה לישנא אחרינא אכתי לא אפיקתיה עיילתיה אלא אימא מחוץ למחנה זו מחנה לויה לא יבא אל תוך המחנה זו מחנה שכינה מתקיף לה רבינא אימא אידי ואידי למחנה שכינה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה אם כן לימא קרא ויצא אל מחוץ למחנה ולא יבא אל תוך המחנה למה לי שמע מינה ליתן לו מחנה אחרת: ומיחוי קרביו וכו': מאי מיחוי קרביו רב הונא אמר שמנקבן בסכין (רב) חייא בר רב אמר שירקא דמעייא דנפקא אגב דוחקא דסכינא אמר ר' (אליעזר) מאי טעמא דחייא בר רב דכתיב וחרבות מחים גרים יאכלו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף ונכסיהן דרשיעיא צדיקא יחסנון ורעו כבשים כדברם אמר מנשיא בר ירמיה אמר רב כמדובר בם מאי כמדובר בם אמר אביי וחרבות מחים גרים יאכלו אמר ליה רבא בשלמא אי כתיב חרבות כדקאמרת השתא דכתיב וחרבות מילתא אחריתי קאמר אלא אמר רבא כדרב חננאל אמר רב דאמר רב חננאל אמר רב עתידין צדיקים שיחיו את המתים כתיב הכא ורעו כבשים כדברם וכתיב התם ורעו בשן וגלעד כימי עולם בשן זה אלישע הבא מן הבשן שנאמר ויעני ושפט בבשן וכתיב פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו גלעד זה אליהו שנאמר ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד וגו' אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן עתידים צדיקים שיחיו מתים שנאמר עוד ישבו זקנים וזקנות ברחבות ירושלם ואיש משענתו בידו מרוב ימים וכתיב ושמת משענתי על פני הנער עולא רמי כתיב בלע המות לנצח וכתיב כי הנער בן מאה שנה ימות לא קשיא כאן בעכו"ם ועובדי כוכבים מאי בעו התם דכתיב ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם רב חסדא רמי כתיב וחפרה הלבנה ובושה החמה וכתיב והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים לא קשיא כאן לעולם הבא כאן לימות המשיח ולשמואל דאמר אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד מאי איכא למימר אידי ואידי לעולם הבא ולא קשיא כאן במחנה שכינה כאן במחנה צדיקים רבא רמי כתיב אני אמית ואחיה וכתיב מחצתי ואני ארפא השתא אחויי מחיי מרפא לא כל שכן אלא אמר הקב"ה מה שאני ממית אני מחיה כמו שמחצתי ואני ארפא ת"ר אני אמית ואחיה יכול מיתה באחד וחיים באחד כדרך שהעולם נוהג ת"ל מחצתי ואני ארפא מה מכה ורפואה באחד אף מיתה וחיים באחד מכאן תשובה לאומרים אין תחיית המתים מן התורה דבר אחר בתחלה מה שאני ממית אני מחיה והדר מה שמחצתי ואני ארפא:

גליון הש"ס

גמ' כאן במחנה שכינה. עי' לקוטי תהלים מז בפסוק כי לדיק ה':

לעזי רש"י

דשנפי"ר (דישטינפרי"ר). להשרות.
לימ"ן. רפש, בוץ.

מוסף רש"י

לטומאתם. בועל נדה טומאתם שבעה ולא הטומאה כטמא מת (יומא ו.), במדובר בם. נמחות הנלכות לסם (ישעיה ה יז), וכתיב כי הנער בן מאה שנה ימות. כלומר כשימות אדם לעתיד וממת בן מאה שנה יאמרו נער הוא מת, כי הנער בן מאה שנה ימות, אלמא מתין (סנהדרין צא:). וחפרה הלבנה ובושה החמה. משמע שיהא חוסם כחה (שם). כאן לעולם הבא כאן לימות המשיח. לימות המשיח כשיכלה השעבוד ויהיה אור הלבנה כאור החמה, ולעתיד לבא וחפרה הלבנה ובושה החמה מרוב נגהם של צדיקים (שם). כאן במחנה שכינה. וחפרה מזיו הכסיה (שם). כתיב אני אמית ואחיה. דמשמע כשם שאני ממית את האדם כך אני מחייהו, כשמת בעל מום עומד חי בעל מום, וכתיב מחצתי ואני ארפא. שכשהוא ממיה מרפא את המתן ועומד שלם (שם). ע"פ הגירסא בגמ' שם ש"ג השתא אחויי וכו'). יכול מיתה באחד וחיים באחד. וכי קאמר אני ממית אדם זה ומחיה אדם אחר (שם). כדרך שהעולם נוהג. שזה מת חי נולד (שם). מה מכה ורפואה באחד. ואין רפואה אלא ממקום מתן (שם).

רבינו חננאל

ת"ש מסיפא ובועל נדה כטמא מת למאי, אילימא לטומאה הא בהדיא כתיב בתרוייהו טומאת שבעה. אלא לאו למחנותם כשם שטמא מת חוץ למחנה אחת כך בועל נדה חוץ למחנה אחת, ומדסיפא למחנותם רישא נמי למחנותם קשיא לר' יוחנן. ומשני מידי אריא רישא לטומאה סיפא למחנותם. ת"ש מצורע חמור מזב וזב חמור מטמא מת יצא בעל קרי שטמא מת חמור ממנו מאי לאו יצא מכלל זב ונכנס לטמא מת ואע"פ שטמא מת חמור ממנו, מדקתני הכי שמעינן מיהת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com